Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILTEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering bij het ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels voor het definitief tijdregistratiesysteem dat de postpakketdistributietijd van de pakketbezorgers registreert bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten

Samenvatting
De federale overheid maakte een ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels voor het definitief tijdregistratiesysteem dat de postpakketdistributietijd van de pakketbezorgers registreert, bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten over.
Het advies van de Gewesten wordt gevraagd met verwijzing naar art. 6, §4, 3°, eerste lid, van de BWHI en in het bijzonder voor zover het voorontwerp van wet een tijdregistratie- en tijdbegrenzingsregeling invoert voor de pakketbezorgers (zie artikels 7, 8 en 9 van het dispositief van het voorontwerp van wet).
Gelet op het technisch-organisatorische karakter van dit ontwerp kan worden aangenomen dat het niet is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding.
Op basis hiervan kan met het ontwerp worden ingestemd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Algemeen Mobiliteitsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Bij een eerste versie van het voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten met het oog op het verbeteren van de werkomstandigheden van de pakketbezorgers' werd bevoegdheidsrechtelijk het volgende opgemerkt omtrent het (toen nog rij)tijdregistratiesysteem:

> *"Het voorontwerp van wet voorziet in de verplichting voor de aanbieders van postdiensten om een rijtijdregistratiesysteem te gebruiken.*

Dit rijtijdregistratiesysteem zou uit volgende onderdelen bestaan:

- *een geautomatiseerde gegevensbank die bepaalde gegevens verzamelt met het oog op controle en exploitatie van deze gegevens;*
- *een registratieapparaat/een systeem waarin de gegevens kunnen geregistreerd worden en waarmee de gegevens kunnen doorgestuurd worden naar de gegevensbank;*
- *een registratiemiddel dat het personeel moet gebruiken om zijn identiteit en rijtijd te bewijzen bij de registratie.*

De ontworpen artikelen 5/2, §16 (artikel 5 van het voorontwerp) en 5/2, §18 (artikel 6) stellen dat het registratieapparaat zich zal bevinden op de plaats waar pakketdistributiediensten vertrekken. De ontworpen artikelen 5/2, §18 (artikel 5) en 5/2, §20 (artikel 20) stellen voor wat betreft het registratiemiddel dat de werkgever/de aanbieder van postdiensten/de onderaannemer verantwoordelijk is voor de aflevering van het registratiemiddel aan zijn werknemers dat compatibel is met het gebruikte registratieapparaat.

Het is niet duidelijk of het tijdregistratiesysteem (net zoals een tachograaf) een (technisch) onderdeel van het voertuig zal zijn. Wanneer dit wel het geval is, dan komt ook hier de bevoegdheid van het gewest ter sprake. Op dit vlak kan verwezen worden naar het arrest van de Raad van State nr. 246.695 van 16 januari 2020 betreffende het beroep tot nietigverklaring van het KB van 17 oktober 2016 inzake de tachograaf en de rij- en rusttijden. De Raad van State bevestigde de gewestbevoegdheid inzake het toezicht op de naleving van de technische voorschriften (artikel 6, §1, XII, 4°, van de BWHI).

Voertuigen die onder de verplichting tot het hebben van een tachograaf vallen, hoeven niet te voldoen aan de verplichtingen van de ontworpen regeling. Hieruit lijkt te moeten worden afgeleid dat er een gelijkaardig systeem beoogd wordt.

Wanneer het rijtijdregistratiesysteem ook snelheden registreert, is ook de bevoegdheid van de gewesten inzake het bepalen van de snelheidsbeperkingen op de openbare wegen relevant (artikel 6, §1, XII, 1°, van de BWHI).

Kan de federale overheid verduidelijken welk systeem zal worden aangewend en hoe dit zal functioneren?

(...)

De gewesten zijn bevoegd voor de vestigingsvoorwaarden en de toegang tot het beroep (artikel 6, § 1, VI, eerste lid, 6°, van de BWHI). Het ontwerp bevat verschillende bepalingen op dit vlak, zo onder meer voor wat betreft de regels inzake de coördinator en de vereisten die hieromtrent (nog zullen) worden bepaald, de verplichting voor de aanbieder van postdiensten om gebruik te maken van een rijtijdregistratiesysteem enz. Dergelijke bepalingen behoren tot de bevoegdheid van het gewest."

Naar aanleiding hiervan werd volgende verduidelijking gegeven in het kader van het overleg tussen de gewesten en de federale overheid met betrekking tot het voorontwerp van wet:

"het zal geen tachograaf zijn maar een app (soort Check-in @ work) waarbij men via de smartphone kan registreren en die behalve de tijdsregistratie enkel bijhoudt wie de eigenaar is, wat het type voertuig is en de dag en uren van registratie. Er wordt nog een vrijstelling opgenomen in het ontwerp van wet voor voertuigen die verplicht een tachograaf aan boord hebben."

Bij de effectieve standpuntbepaling werd op vlak van bevoegdheid o.a. het volgende gesteld:

"Volgende aanpassingen van het voorontwerp en verduidelijkingen in de memorie van toelichting komen tegemoet aan de eerdere opmerkingen van het Vlaamse Gewest:

- *(...)*
- *Om geen verwarring te laten ontstaan met de materie van de tachograaf (die ook gedeeltelijk tot de bevoegdheid van de gewesten behoort) wordt het begrip "rijtijd" vervangen door "distributietijd".*
- *Het blijkt niet de bedoeling te zijn dat de "distributietijd" zal worden gemeten door een toestel dat een technisch onderdeel van het voertuig vormt.*
- *(...)*
- *Volgens de memorie van toelichting wordt door middel van het ontwerp geen afbreuk gedaan aan de bepalingen inzake de toegang tot de markt en de toegang tot het beroep. Er is sprake van een "vervollediging" van de maatregelen die door middel van de wetgeving inzake goederenvervoer worden bepaald.*
- *Het toepassingsgebied van de wet wordt verduidelijkt in de memorie van toelichting.*

Gelet op de aanpassingen en de overgemaakte verduidelijkingen, kan worden aangenomen dat het voorontwerp van wet niet is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding.

Een aantal bepalingen verlenen delegatie aan de "Koning" om verder uitvoering te verlenen. Het spreekt voor zich dat ook dit Koninklijk Besluit rekening zal moeten houden met de bevoegdheden van de gewesten. Zo zal onder meer nog worden bepaald aan welke voorwaarden de aan te stellen coördinator zal moeten voldoen. Dergelijke voorwaarden kunnen uiteraard geen betrekking hebben op de materie van de vestigingsvoorwaarden. Hetzelfde geldt voor de elementen die in een registratiesysteem zullen worden opgenomen. Pas op het ogenblik waarop concrete uitvoering wordt gegeven aan de bepalingen die in de wet zijn opgenomen, zal met zekerheid kunnen worden vastgesteld of geen sprake is van een overschrijding van de federale bevoegdheden.

Rekening houdend met de gegeven verduidelijkingen kan op dit ogenblik met het voorontwerp worden ingestemd."

2. INHOUD

Met de brief van 21 december 2023 vraagt de federale minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven, Post & Telecom, in het kader van de betrokkenheid van de gewestregeringen, zoals bepaald in artikel 6, §4, 3°, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, het advies van de Vlaamse Regering over het ontwerp van koninklijk besluit 'tot bepaling van de nadere regels voor het definitief tijdregistratiesysteem dat de postpakketdistributietijd van de pakketbezorgers registreert bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten'.

Gelet op de voorafgaandelijke betrokkenheid van de gewesten bij het wetsontwerp houdende diverse bepalingen met het oog op het verbeteren van de werkomstandigheden van de postpakketbezorgers, werd het advies binnen een termijn van 30 kalenderdagen gevraagd. Er werd evenwel een termijnverlenging gevraagd, waarmee akkoord werd gegaan.

Het ontwerp van koninklijk besluit is erop gericht de verschillende delegaties die aan de Koning zijn gegeven betreffende het definitieve tijdregistratiesysteem van de postpakketdistributietijd, bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten, dat moet

worden gebruikt door elke opdrachtgever en elke onderaannemer die pakketdistributiediensten verstrekt in België, uit te voeren.

Het ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan volgende bepalingen van artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten (zoals ingevoegd bij de wet van 17 december 2023 houdende diverse bepalingen met het oog op het verbeteren van de werkomstandigheden van de postpakketbezorgers):

§ 3. Voor elke plaats van waaruit pakketdistributiediensten starten, wordt de pakketdistributietijd van elke pakketbezorger geregistreerd door middel van:
1° een tijdregistratiesysteem, of;
2° een andere automatische registratiewijze, indien dit apparaat of deze apparaten gelijkwaardige waarborgen bieden als het registratiesysteem bedoeld in 1° en het bewijs geleverd wordt van het feit dat het begin en het einde van de pakketdistributietijden van de pakketbezorgers daadwerkelijk worden geregistreerd evenals de modaliteiten van het bewijs van het feit dat het begin en einde van de pakketdistributietijd daadwerkelijk worden geregistreerd.
De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de gelijkwaardige waarborgen waaraan de in het eerste lid, 2° bedoelde registratie ten minste moet beantwoorden.

- ⇨ Paragraaf 3 bepaalt hoe de registratie van de postpakketdistributietijd moet gebeuren, voor elke plaats van waar de pakketdistributie begint. De registratie van de pakketdistributie moet gebeuren door middel van een elektronisch registratiesysteem, ofwel via een andere automatische registratiewijze. In het ontwerp van koninklijk besluit worden, ter uitvoering van het tweede lid van paragraaf 3, de gelijkwaardige waarborgen bepaald waaraan de registratie via een andere automatische registratiewijze (bedoeld in artikel 5/4, § 3, eerste lid, 2° van de wet) minstens moet beantwoorden (art. 1 en 2).

§ 7. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden en de nadere regels waaraan het tijdregistratiesysteem bedoeld in § 3, 1°, beantwoordt, met name;
1° de eigenschappen van het tijdregistratiesysteem;
2° de nadere regels betreffende het bijhouden van het tijdregistratiesysteem;
3° de inlichtingen die het tijdregistratiesysteem moet bevatten betreffende de op te nemen gegevens;
4° de nadere regels voor het doorsturen van de gegevens, met name het precieze tijdstip van doorsturen en de frequentie;
5° de verschillende registratiemiddelen en hun technische specificaties die toegestaan zijn om zich te registreren;
6° welke gegevens niet hoeven te worden geregistreerd indien ze reeds op elektronische wijze elders beschikbaar zijn voor de overheid en gebruikt kunnen worden in het kader van deze bepaling.

- ⇨ Paragraaf 7 geeft aan de Koning de bevoegdheid om de voorwaarden en modaliteiten te bepalen waaraan het elektronische registratiesysteem moet beantwoorden. In het ontwerp van koninklijk besluit wordt, ter uitvoering hiervan, het volgende geregeld:
  - de eigenschappen van het tijdregistratiesysteem (art. 3 en 4);
  - de verschillende registratiemiddelen en hun technische specificaties die toegestaan zijn om zich te registreren (art. 5);

- de regels betreffende het bijhouden van het tijdregistratiesysteem en de regels voor het doorsturen van de gegevens, met name het precieze tijdstip van doorsturen en de frequentie (art. 6 tot en met 8);
- de inlichtingen die het tijdregistratiesysteem moet bevatten betreffende de op te nemen gegevens en de gegevens die niet moeten worden geregistreerd als ze voor de overheid al elders elektronisch beschikbaar zijn en die kunnen worden gebruikt in het kader van voornoemde wet (art. 9 en 10).

§ 13. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de voorwaarden en de nadere regels waaronder de gegevens in de gegevensbank kunnen geraadpleegd en rechtgezet worden door:
1° elke natuurlijke persoon, voor zijn eigen gegevens;
2° elke opdrachtgever voor de pakketbezorgers op wie hij een beroep doet.

⇨ Ter uitvoering van paragraaf 13 worden in het ontwerp van koninklijk besluit de voorwaarden en de nadere regels bepaald waaronder de gegevens in de gegevensbank kunnen worden geraadpleegd en rechtgezet door de natuurlijke personen voor hun persoonlijke gegevens en door de opdrachtgevers voor de bezorgers waar zij beroep op doen (art. 11). Het betreft hier de uitvoering van de rechten die voortvloeien uit artikel 15 en 16 van de Algemene verordening gegevensbescherming. Het betreft de maatregelen die genomen moeten worden opdat zijn medecontractant effectief en correct alle gegevens registreert en doorzendt naar de gegevensbank.

§ 20. De werkgever is verantwoordelijk voor de aflevering aan zijn werknemers van het registratiemiddel dat compatibel is met het gebruikte registratieapparaat.
De opdrachtgever of de onderaannemer die een beroep doet op een zelfstandige pakketbezorger is verantwoordelijk voor de aflevering aan deze zelfstandige van het registratiemiddel, dat compatibel is met het gebruikte registratieapparaat.
In geval van incompatibiliteit van het registratiemiddel met het registratieapparaat dient de opdrachtgever of de onderaannemer een compatibel registratiemiddel aan de zelfstandige te bezorgen of contractueel te bepalen dat hij de registratie van de zelfstandige zal uitvoeren via een andere registratiewijze, bedoeld in § 3 eerste lid, 2°.
De opdrachtgever die in persoon pakketdistributiediensten verricht draagt de verantwoordelijkheid voor het registratiemiddel dat compatibel is met het gebruikte registratieapparaat.
De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, wat er onder compatibiliteit wordt verstaan.

⇨ Ter uitvoering van paragraaf 20 wordt in het ontwerp van koninklijk besluit vastgesteld wat onder compatibiliteit van het registratiemiddel dient te worden verstaan (art. 12).

Het tijdregistratiesysteem zal een elektronisch systeem zijn. Zo wordt in artikel 4 van het ontwerp van koninklijk besluit bepaald dat het registratieapparaat het mogelijk maakt om de gegevens online elektronisch door te sturen (naar de gegevensbank), hetzij via informatietechnieken, hetzij via mobiele telefonietechnieken die online overzending van de gegevens mogelijk maken en dat het apparaat verbonden kan zijn met een systeem van geolokalisatie. Wanneer het registratieapparaat gebruik maakt van mobiele telefonietechnieken, mogen het registratieapparaat en het registratiemiddel één geheel vormen. Het registratieapparaat communiceert uitsluitend via een toegangskanaal dat is beveiligd door de procedures van de RSZ. Het registratiemiddel dat overeenkomstig artikel 5 van het ontwerp van

het koninklijk besluit kan worden gebruikt voor de identificatie van de houder is een door de Belgische overheid uitgereikte elektronische identiteitskaart of verblijfskaart dan wel een ander middel vastgesteld door de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

Tevens wordt verduidelijkt dat de registratie van de duur van de pakketdistributieactiviteit door de pakketbezorger (onmiddellijk, bij de start aan ofwel de woonplaats ofwel het depot) zal dienen te gebeuren ofwel via de beveiligde toepassing van de RSZ ofwel via een eigen elektronisch registratiesysteem (dat vergelijkbare waarborgen biedt). Er zou gratis een registratieapplicatie door de overheid worden aangeboden, gebaseerd op het aanwezigheidsregistratiesysteem in de schoonmaaksector (zijnde een soort check-in-at-work systeem).

Het tijdregistratiesysteem zal dus geen (technisch) onderdeel van het voertuig uitmaken zodat de bevoegdheid van de gewesten inzake het toezicht op de naleving van de technische voorschriften (artikel 6, §1, XII, 4°, van de BWHI) niet betrokken is.

Het tijdregistratiesysteem zal geen snelheden registreren maar enkel de volgende gegevens:
- identificatiegegevens van bezorgers;
- statuut van de bezorger;
- identificatie van de werkgever of opdrachtgever;
- locatie van start en einde rit;
- identificatiegegevens van het voertuig;
- pakketdistributietijden;
- overzicht keten van dochterondernemingen, onderaannemers en leveranciers.

Dat maakt dat ook de bevoegdheid van de gewesten inzake het bepalen van de snelheidsbeperkingen op de openbare wegen (artikel 6, §1, XII, 1°, van de BWHI) in deze niet relevant is.

Daarnaast heeft het ontwerp van koninklijk besluit ook geen raakvlakken met de vestigingsvoorwaarden of de voorwaarden inzake toegang tot het beroep of toegang tot de markt.

Het ontwerp van koninklijk besluit kadert dan ook in het arbeidsrecht, het sociaal recht en het socialezekerheidsrecht en is niet aangetast door een bevoegdheidsoverschrijding.

Tekstuele opmerkingen

Voor wat betreft de tekst van het ontwerp zelf, gelden nog de volgende opmerkingen:

- bij de rechtsgrond dient de datum van de wet waarmee artikel 5/4 ingevoegd werd in de wet van 26 januari 2018 nog aangevuld te worden;
- in artikel 2, 4°, van het ontwerp van koninklijk besluit dient verwezen te worden naar artikel 5/4, §4, 1° en niet naar artikel 5/4, §4, eerste lid, 1°;
- in artikel 12 van het ontwerp van koninklijk besluit wordt verwezen naar de in artikel 5, 1°, 2°, 4° en 5°, van het ontwerp bedoelde middelen. In het ontwerp zijn er evenwel slechts drie registratiemiddelen zodat er niet verwezen kan worden naar 4° of 5°. Bovendien bestaat artikel 5 uit meerdere leden zodat moet worden verwezen naar het correcte lid.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft (geen) weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 1 februari 2024 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet niet worden ingewonnen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er is geen impact op personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De minister-president van de Vlaamse Regering wordt gelast om, in naam van de Vlaamse Regering, deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° positief advies te verlenen aan het ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels voor het definitief tijdregistratiesysteem dat de postpakketdistributietijd van de pakketbezorgers registreert bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten
2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- het advies van de Inspectie van Financiën van 1 februari 2024;
- het ontwerp van koninklijk besluit tot bepaling van de nadere regels voor het definitief tijdregistratiesysteem dat de postpakketdistributietijd van de pakketbezorgers registreert bedoeld in artikel 5/4 van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten
- de brief van de federale minister van Ambtenarenzaken, Overheidsbedrijven, Post en Telecom.